

Beslispuntennotitie bij routekaart coronamaatregelen, inschalingssystematiek en exitstrategie MCC 29 januari 2021

Aanleiding

Ter bespreking een set stukken die in samenhang gezien moeten worden.

- Inschalingsystematiek (1a bestuurdersversie en 1b publieksversie inschalingsystematiek)
- Routekaart (2a bestuurdersversie en 2b publieksversie routekaart)
- Exit-strategie (bijlage 3)
- Integrale toets routekaart (bijlage 4a en 4b)
- Referentiekader maatschappij en economie (bijlage 5)

De Tweede kamer heeft meerdere keren gevraagd om de voorspelbaarheid en transparantie van proces en maatregelen te vergroten. Daarbij vroeg de kamer om een update van de routekaart (oa leden Segers en Jetten), het betrekken van andere invalshoeken dan een louter epidemiologische bij het treffen van maatregelen en het bieden van een lange termijn perspectief (exit-strategie). De routekaart is toegezegd in januari. Ter eerste bespreking treft u deze stukken aan. In de MCC van 2 februari zullen deze stukken hernomen worden, wanneer ook een nieuw besluitvormingsmoment is over het OMT advies en te treffen of op te heffen maatregelen.

Leeswijzer

U wordt geadviseerd van de inschalingsstrategie en de routekaart de bestuurdersversie te bekijken. Verder zal voor deze eerste bespreking vooral de exit-strategie aan de orde komen. Bijlagen 4 en 5 zijn ter adstructie van de eerste drie documenten bijgevoegd.

Werking van de documenten

De documenten moeten in samenhang worden gezien. Samen bevorderen ze een transparant en stapsgewijs proces met voorspelbare en samenhangende maatregelen. Het gaat om een geleidelijk proces gebaseerd op signaalwaarden, waarbij steeds een rol is weggelegd voor het OMT en een integrale bestuurlijke weging van context en cijfers. Uitgangspunt is: Opschalen moet snel, afschalen moet behoedzaam: er moet genoeg tijd zijn voor de zorg om te herstellen.

- De inschalingsystematiek is een processchema. Dit beschrijft dat op grond van epidemiologische signaalwaarden bepaald wordt in welk risiconiveau een veiligheidsregio wordt ingeschaald. Daarbij wordt het proces beschreven hoe aan een risiconiveau maatregelen gekoppeld kunnen worden, regionaal of nationaal. Ook wordt beschreven wanneer overgegaan wordt tot het toepassen van minder maatregelen.
- De routekaart beschrijft de inhoud van de verschillende risiconiveaus en welke maatregelen bij een bepaald risiconiveau, in samenhang, van toepassing kunnen zijn. Ook beschrijft de routekaart uitzonderingsposities en de algemeen geldende maatregelen, zoals handen wassen en anderhalve meter afstand houden.
- De exit-strategie beschrijft op hoofdlijnen hoe maatregelen en vaccinatie en testen in elkaar grijpen en welke dilemma's daarbij spelen. Ook bevat het stuk een schetsmatige weergave (p7 bijlage 30) hoe maatregelen en vaccinatie en testen zich in de tijd ten opzichte van elkaar verhouden en hoe sociaal-economische steunpakketten en flankerend beleid daar een rol in spelen.

Vanaf pagina 9 (bijlage 3) wordt een voorstel gedaan hoe in stappen – vanuit de huidige situatie – kan worden afgeschaald. We bevinden ons nu in niveau “zeer ernstig” met aanvullende maatregelen, zoals een avondklok. Dit document exit-strategie kent verschillende stappen om in de komende tijd terug te gaan in maatregelen en is met die stappen congruent met de routekaart. Uiteindelijk komen we een keer bij de laatste stap uit, waar alle ge- en verboden kunnen worden losgelaten.

Aanpassingen van de routekaart

Deze nieuwe routekaart is in een interdepartementale werkgroep herzien, waarbij communicatie, handhaafbaarheid, sociaal-economische aspecten en gedragseffecten zijn meegewogen. De consistentie is vergroot. Deze routekaart kan nu gebruikt worden voor opschalen en afschalen. In de niveaus waakzaam en zorgelijk kunnen regionaal maatregelen gelden, maar die worden wel landelijk afgekondigd. Zo kan sneller dan voorheen gehandeld worden en wordt kostbare tijd gespaard verspild. Door de inbedding in de driewekelijkse besluitvormingscyclus krijgt het OMT ook een rol in de effectiviteit van de routekaart en kunnen tussentijds signaalwaarden worden bijgesteld. Zo beweegt de routekaart straks mee als bijvoorbeeld de vaccinatiegraad verhoogd is en er dus minder maatregelen nodig zijn. Verder zijn op advies van het OMT de risiconiveaus 'waakzaam' en 'zorgelijk' verzaamd, aangezien we daar bij de start van de tweede golf "doorheen schoten". Verder zijn in de risiconiveau vier opties voor verzwaaring opgenomen, zoals die nu voor het eerst gelden in de lockdown. De sociale kring is een nieuwe maatregel in de routekaart die in Nederland nog niet eerder toegepast is. In andere landen in Europa kent men een sociale bubbel. Het OMT is gevraagd te adviseren op de routekaart en de inschalingsystematiek. Dit advies komt 29 januari.

Beslis- en besprekpunten

1 Besprekpunt: grafische weergave op pagina 7 exitstrategie

In deze grafische weergave is aangegeven hoe verschillende elementen van invloed zijn op de aanpak de komende maanden en hoe deze op elkaar ingrijpen. Vanaf een bepaald moment zullen de epidemiologische waarden minder van invloed zijn op de aanpak en zullen maatschappelijke en sociaal-economische effecten van groter belang worden.

Bespreken: Samenhang van deze elementen in de tijd.

2 Besprekpunt: perspectief in de exit-strategie (pagina 9 exit-strategie)

In de exit-strategie is vanaf pagina 9 een aantal stappen opgenomen voor afschaling van de huidige maatregelen. Dat geeft enerzijds duidelijkheid en perspectief, aan de andere kant moeten we conservatief zijn in het scheppen van verwachtingen aangezien er nog veel onzeker is (vaccinatie, nieuwe varianten, compliance). Onder meer het epidemiologisch beeld, de naleving en OMT-advisering zullen medebepalend zijn.

De ACC heeft aangegeven dat in de kamerbrief van 2 februari alleen stap 1 (pag 9 exit-strategie) in detail moet worden weergegeven omdat het verhaal anders heel complex wordt

Bespreken: Hoe reflecteert u hierop?

3 Beslispunt: Prioritering van de afschaling

De onderbouwing ('redenatie') van de volgorde (prioritering) van de verschillende onderdelen per stap is belangrijk. Wenselijk is dat de prioritering op basis van veronderstelde effecten op virusverspreiding, maatschappij en economie worden onderbouwd. En dat bij de prioritering rekening wordt gehouden met het zoveel mogelijk beperken van maatregelen die structurele schade met zich meebrengen. Het sociaal-economisch afwegingskader is leidend geweest voor de afweging voor wat betreft de economische en maatschappelijke effecten van deze prioritering (bijlage 4c). Er is geen inschatting gemaakt van het effect van de individuele maatregelen op de virusverspreiding (reproductiegetal). De ACC vraagt om prioritering van de eerste te versoepelen maatregelen. De ACC heeft besloten om het OMT advies te vragen over deze prioritering zodat deze ook vanuit epidemiologisch beeld zo goed mogelijk onderbouwd kan worden.

Beslispunt: Gaat u akkoord dat de prioritering van stap 1, na ontvangst van het OMT advies, richtinggevend wordt voor de eerstvolgende stappen

4 Beslispunt: Sport

De maatregelen onder Sport zijn door DOC en ACC aangewezen als een politiek aandachtspunt. Er is consensus over het feit dat Sport in het kader van een gezonde leefstijl alsook als uitlaatklep een belangrijke factor is. Er zijn dan ook relatief soepele maatregelen voorzien op dit vlak, ook voor volwassenen. Zo gelden tot in risiconiveau 'ernstig' de basismaatregelen als de 1,5 meter en de groeps grootte niet voor trainingen. Daar deze afwijken van de meer stringente maatregelen voor andere sectoren en een soepele benadering op dit punt ten koste gaat van ruimte op andere punten, is het OMT expliciet gevraagd om een advies te geven over de nu onder Sport opgenomen maatregelen. Daarbij zal het bv gaan om de formulering in risiconiveau 'ernstig' waarbij volwassenen, op minder dan 1,5 meter en zonder beperking in groepsomvang, mogen trainen met elkaar.

Beslispunt: Gaat u akkoord met verwerking van de adviezen van het OMT over Sport in de routekaart?